

Vài Nét Về Châm Ngôn Của Phong Trào Hướng Đạo

(Trần Hoàng Thân)

Dẫn Nhập:

Châm ngôn: “*Lời khuyên răn, răn dạy, đặt để có vần điệu dễ nhớ và hợp lý*” (theo Việt Nam Tự Điển của Lê Văn Đức và Lê Ngọc Trụ, trang 269)

Khởi từ 1907, khi Baden Powell thành lập phong trào Hướng Đạo (HĐ) ở Luân Đôn, Anh Quốc, sau đó lan rộng khắp thế giới (Phong trào HĐ Thế Giới (HĐTG), World Scout Movement, là phong trào có tính cách hoàn vũ, phi chính trị, với nguyên lý:

bốn phận với tín ngưỡng tâm linh [duty to God- (Religion)],

bốn phận với tổ quốc (duty to country),

bốn phận với tha nhân (duty to others)

và bốn phận với bản thân (duty to self)

nhằm bổ túc cho giáo dục học đường và gia đình; với mục đích rèn luyện khả năng tháo vát, tính khí và tập cho thanh thiếu niên sống cuộc sống có lý tưởng) thì ngài đã đặt ra châm ngôn (Scout Motto) cho phong trào là **BE PREPARED**, sắp sẵn để vào đời.

Tháng 8 năm 1930, Trương Trần Văn Khắc khai sinh phong trào Hướng Đạo Việt Nam (HĐVN) với Thiếu đoàn Lê Lợi tại Hà Nội. Và các trường tiên phong của chúng ta đã dùng “Be Prepared” được dịch ra tiếng Việt là “Sắp Sẵn” làm châm ngôn cho HĐVN từ đó đến bây giờ. Năm 1957 HĐVN (Miền Nam) được công nhận là thành viên của phong trào HĐTG. Sau biến cố tháng 4, 1975, phong trào HĐVN trong nước bị ngưng hoạt động. Tại hải ngoại, các đơn vị HĐVN sinh hoạt dưới hệ thống của HĐ địa phương sở tại. Tháng 7 năm 1983, với sự khuyến khích và ủng hộ của văn phòng HĐTG, Hội Đồng Trung Ương HĐVN (International Central Committee of Vietnamese Scouting, ICCVS) được thành lập tại thành phố Costa Mesa, tiểu bang California, Hoa Kỳ. Ngoài chương trình của HĐ sở tại, truyền thống văn hóa và HĐ Việt Nam vẫn được phát huy trong các sinh hoạt của những đơn vị HĐVN từ đó đến giờ.

Vài Nhận Xét – Phân Tích:

Gần đây có vài trường đưa ý kiến là thay đổi châm ngôn HĐ từ “Sắp Sẵn” thành “Sẵn Sàng” với lý do là chữ Sắp Sẵn nghe “không ổn” của hai trường Trần Minh Hữu (Hoa Kỳ) và Trần Văn Long (Hoa Kỳ) với tựa đề “**Sắp Sẵn hay Sẵn Sàng**” (2015) được đưa lên diễn đàn mạng để đề nghị là đổi châm ngôn HĐVN từ “Sắp Sẵn” thành “Sẵn Sàng”. Dù sao thì những ý kiến đóng góp cũng có lý lẽ hoặc lý do riêng của nó, và nếu có sự thay đổi hay đổi mới, là do quyết định chung của đa số Anh Chị Em HĐVN mà ở hải ngoại chúng ta có Hội Đồng Trung Ương HĐVN là đại diện. Vì lẽ HĐ là một cuộc chơi chung, theo phương pháp chung của HĐTG, hơn ai hết chúng sẽ tôn trọng luật chơi chung một cách hợp lý. Phong trào HĐ luôn có mẫu số chung.

Phong trào HĐ là phong trào giáo dục nên những nhận xét và phân tích ở đây là theo chiều hướng tích cực (positive side), và nương theo ý nghĩa và mục đích của sinh hoạt HĐ.

Sắp Sẵn hay Sẵn Sàng? - Sắp Sẵn là từ có vẻ ít phổ thông ngoài đời nhưng rất quen thuộc với HĐ. Sẵn Sàng thì phổ thông ngoài đời hơn. Nhưng không phải vì thế mà chúng ta có thể nói là chữ Sắp Sẵn “ít được nghe thấy” hay “không ổn”. Nhưng chúng ta cũng đừng quên rằng ở mỗi lĩnh vực đều có những từ riêng của nó, đủ hợp lý, để diễn tả điều mà họ muốn gửi gắm chia sẻ (điều này cũng giúp cho ngôn

ngữ sử dụng được phong phú); vì thế, chúng ta không thể viện lý do là “tôi chưa nghe, hay ít nghe đến từ ngữ đó bao giờ...” để mà không chấp nhận, hay miễn cưỡng chấp nhận những từ ngữ ấy.

Be Prepared: được chuẩn bị, được sắp đặt sẵn (để vào đời), tính động (verb), được HĐVN đặt để có vần điệu, ngắn gọn cho dễ nhớ là **Sắp Sẵn** (vẫn giữ được sự hợp lý) làm châm ngôn HĐVN.

Ready: Sẵn Sàng (để vào đời), tính tĩnh (adjective), chúng ta cũng có thể nhấn mạnh hơn về chữ này bằng cách thêm như vậy để trở thành tính động, **Be Ready** hoặc **Get Ready:** Sẵn Sàng.

Nói chung thì giữa Sắp Sẵn và Sẵn Sàng, ý nghĩa không cách xa nhau mấy, đều nói lên hay khuyên răn chúng ta, HĐVN, **Hãy Chuẩn Bị Tốt Để Vào Đời.**

Châm ngôn Sắp Sẵn của HĐVN có và được sử dụng từ tháng 8, năm 1930.

Mười một năm sau, tháng 5 năm 1941, Đội Thiếu Niên Tiền Phong Hồ Chí Minh (TNTP-HCM) được thành lập ở gần hang Pác Pó, thôn Nà Mạ, xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng, dựa theo phương pháp HĐ của Baden Powell (theo Wikipedia.org - Đội Thiếu Niên Tiền Phong HCM) và châm ngôn là “Sẵn Sàng”, mục đích là “đánh Tây, đuổi Nhật, giành độc lập cho nước nhà” (!) (chúng ta không lạ gì là vì sự gần như chuẩn mực của tôn chỉ và phương pháp HĐ, nên hầu như các đoàn thể Thanh Thiếu Niên của các nước trên thế giới đều mượn đó và dựa theo, và có nhiều mục đích khác nhau). Hẳn là Đội TNTP-HCM được một số các cựu trưởng HĐVN như Hoàng Đạo Thúy, Tạ Quang Bửu, Lưu Hữu Phước dùng phương pháp HĐ để đưa vào sinh hoạt của đoàn thể này, phần châm ngôn thì cũng ý nghĩa của “Be Prepared” và được dịch ra là “Sẵn Sàng”, có thể là họ muốn dịch khác một chút về hình thức(?). Chúng ta cũng nên tìm hiểu thêm về chủ nghĩa cộng sản trên lý thuyết là chủ trương “*Tam Vô*”, *vô tín ngưỡng, vô gia đình, vô tổ quốc, là thế giới đại đồng, là duy vật biện chứng, cho tôn giáo là “thuốc phiện”, gạt phần “Tâm Linh” ra khỏi cuộc sống con người.*

[Chúng tôi sẽ kèm theo bên dưới, sau bài viết này là bài viết “Những Khúc Quanh Lịch Sử của Phong Trào HĐVN”, bằng hai ngôn ngữ Việt, Anh (Vietnamese and English) để các độc giả tham khảo thêm.].

Huy hiệu Hương Đạo VN

Huy hiệu Đội Thiếu Niên Tiền Phong Hồ Chí Minh

Châm ngôn HĐVN: **Sắp Sẵn**

Châm ngôn TNTP HCM: **Sẵn Sàng**

Tới đây, chắc các trưởng của phong trào HĐVN cũng có thể hiểu được về “Sắp Sẵn” và Sẵn Sàng”, ít nhất trên phương diện ý nghĩa. Chẳng có gì là không ổn. Suốt 85 năm qua (1930-2015), trong phong trào chúng ta có biết bao là các trưởng tham gia một cách tích cực, là những khoa bảng, có học vị ở xã hội mà cá nhân người viết được biết và từng sinh hoạt chung với một số vị trong đó, như Giáo sư Trần

Văn Khắc (sáng lập viên phong trào HĐVN); học giả về ngữ học Mai Liệu, nguyên trại trưởng trại trường quốc gia HĐVN; Bác sĩ Nguyễn Văn Thơ, nguyên hội trưởng hội HĐVN trước 1975; Giáo sư-học giả Cung Giũ Nguyên, nguyên trại trưởng trại trường quốc gia HĐVN; Tiến Sĩ Vĩnh Đào, nguyên chủ tịch Hội Đồng Trung Ương HĐVN ở hải ngoại; Luật sư & nhà văn Nguyễn Đức Lập, nguyên luật sư tòa thượng thẩm Sài Gòn trước 1975; cùng các trưởng Trần Văn Lược, Đỗ Văn Ninh, Đinh Xuân Phúc, Phạm Quang Lộc, Bùi Văn Giải, Tôn Thất Hy, Tôn Thất Sam, Nghiêm Văn Thạch, Nguyễn Văn Thuật (nguyên chủ tịch HĐTU HĐVN, Linh Mục Nguyễn Tiến Lộc, Võ Thành Nhân (đương kim chủ tịch HĐTU HĐVN.... Là các trưởng kỳ cựu của phong trào HĐVN (có một số trưởng đã lia rùm), từng cầm đoàn HĐ, từng viết sách HĐ, từng đứng trên bục giảng của trại trường quốc gia HĐVN một thời, chúng tôi không tin là các trưởng ấy không nhìn ra được sự “ồn” hay “không ồn” của châm ngôn “Sấp Sấn” của HĐVN.

Theo thiện ý, chúng tôi thấy việc đề nghị thay đổi châm ngôn HĐVN từ “**Sấp Sấn**” thành “**Sấn Sàng**” có lẽ là dư thừa, và không cần thiết.

Bên Lề:

- Nhân tiện đây, chúng tôi thấy có một số rõ ràng “không ồn” như một số trưởng nữ giới thiệu mình là “huynh trưởng” HĐ (anh trưởng HĐ), có ồn không, có cần đề nghị thay đổi cách xưng hô chỉ gọi “trưởng” là đủ và hợp lý?
- Chúng ta gọi là Kha Nữ (anh nữ hay anh cái), có ồn không, có cần thay đổi là Thanh Sinh (thích hợp cho cả nam và nữ) là hợp lý?

Kết luận:

Một từ ngữ có nhiều nghĩa và ngược lại một ý nghĩa cũng có thể có nhiều từ ngữ để diễn tả. chúng ta sẽ không câu nệ việc đó. Việc có vài đề nghị về thay đổi châm ngôn HĐVN cũng là việc bình thường khi có người thấy “không ồn” với lý lẽ hay lý do riêng, chúng ta luôn tôn trọng các ý kiến đóng góp, kể cả ý kiến khác biệt, đó là tinh thần dân chủ. Còn việc thi hành thì chúng ta cần thời gian để có quyết định chung hợp lý, nếu cần thiết, để từ đó chúng ta vui vẻ cùng nhau hòa nhập vào cuộc chơi chung đầy lý thú, **Cuộc Chơi Hướng Đạo**.

San Jose ngày 3-3-2015

Trần Hoàng Thân.